

מצגת 7 – ניהול משק בית

כלכלת משפחה

המכללה למנהל

הפקולטה למדעי ההתנהגות

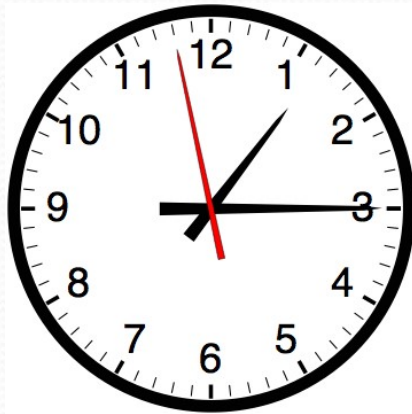
סלע קולקר

selakolker@gmail.com

מהי ריבית ?

מהי ריבית

**שיעור
העדפת הכסף
בהווה על פני העתיד**

- מוגדרת לתקופת זמן
- נהוג לציין לשנה
- מציינים במונחי מטבע את – "סכום הריבית"
- מציינים באחוזים את – "שיעור הריבית"

כוחה של ריבית?

$$FV = PV * (1+r)^n$$

משפחת לוי חסכה 100 אלף שקל, והפקידה אותם בפיקדון בנקאי הנושא ריבית של **2%**. כמה כסף יצטבר בפיקדון לאחר 30 שנה?

$$FV = 100,000 * (1.02)^{30} = 181,136$$

משפחת כהן הפקידה את אותו סכום בתשואה של **8%** - כמה היא תצבור?

$$FV = 100,000 * (1.08)^{30} = 1,006,266$$

כוחה של ריבית

- כוחה של ריבית הוא בלתי נתפש
- ריבית דה ריבית
- פועלת גם על הקרן וגם על הריבית מהתקופה הקודמת
- כשמדובר בתקופות ארוכות
- פער של אחוז אחד בתשואה בא לידי ביטוי בעשרות אחוזים

משק בית הוא עסק

משק בית זה עסק

- יש לו את כל המאפיינים של עסק
- מתנהל פיננסית כמו עסק
- הבנת "עסק" מסייעת בניהול משק בית

ולהיפך

- ניהול משק בית מסייע בניהול עסקים !!

משק בית הוא עסק

אם משק בית הוא עסק, אז:

- מי המנהל?
- מי העובדים?
- מיהם הלקוחות?
- מיהם הספקים?
- מיהו מנהל החשבונות?

חשבוונאות מזורזת

שני דוחות עיקריים

- דוח רוח והפסד – על פני תקופה
- דוח מאזן – תמונת מצב לזמן X (סוף התקופה)

הכנסות	הוצאות
	מכירה
	הוצאות
	תפעול
	הוצאות
	הנהלה
	הוצאות
	מימון
	מסים
	רווח

התחייבויות	נכסים
רווח נצבר	
הון עצמי	

...ובמשק בית

רווח והפסד – משק בית

הכנסות	מיסים
	צריכה
	מיסים
	צריכה
	מימון
	חסכון

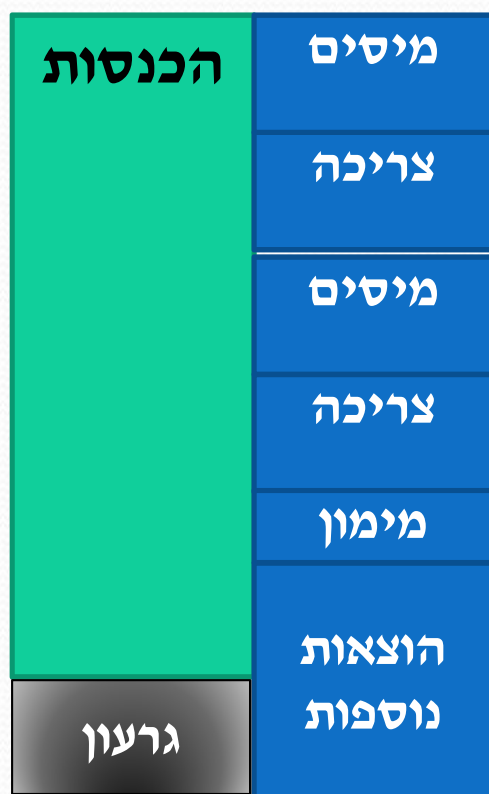
מאזן

התחייבויות	נכסים
רווח נצבר	
הון עצמי	

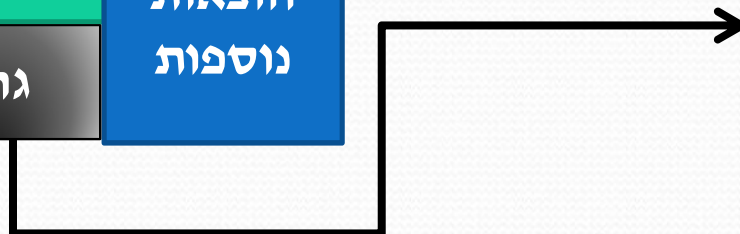

הוצאות נוספות

רו"ה

מאזן

מאזן – משק בית

התחייבויות

אשראי בכרטיס
משכנתא

משיכת יתר
הלוואה לכל מטרה

הון עצמי

נכסים

דירת מגורים
פיקדונות

קופות גמל
קרן פנסיה
נדלן להשכרה
אגרות חוב
מניות

אבא עשיר אבא עני

בשנת 1997 טען רוברט קיוסאקי ברב המכר "אבא עשיר אבא עני"

- **נכסים** – מכניסים כסף לכיס, מייצרים הכנסה, עוזרים לנו להרוויח ולהתעשר.
- **התחייבויות** – מוציאות כסף מהכיס, מייצרות הוצאות, פוגעות בסיכויים לעצמאות כלכלית

לכן, **דירת מגורים היא התחייבות ולא נכס**. היא לא מייצרת הכנסה, אלא גורמת להוצאות כמו משכנתא, אחזקה, ביטוחים שונים ותחזוקה שוטפת. אותה דירה הופכת לנכס ברגע שנשכיר אותה, אך ברגע שהיא מתפנה משוכרים, היא חוזרת שוב להיות התחייבות.

גרסת רוברט קיוסקי

התחייבויות

בית
אוטו
ילדים

הון עצמי

נכסים

נדלן מניב
מניות
תמלוגים

כללי אצבע

מאזן

- גוון את נכסך
- שאף לשיעור תשואה גבוה: 7%, 8%, 9%, 10%....
- שאף לשיעור עלות מימון נמוך: 5%, 4%, פריים, פריים מינוס

דוח רווח והפסד

- הקפד שהכנסותיך יעלו על הוצאותיך בכל תקופה
- שיעור החיסכון המומלץ הוא סביב 15%

תשואות - דוגמא

תשואה

נכס שאינו מניב – תשואה 0%
תשואה חסרת סיכון – 3% ~ 4%
תשואה בסיכון נמוך – 6% ~ 7%
תשואה בסיכון בינוני – 8% ~ 15%
תשואה בסיכון גבוה – 20% ~ 30%

דוגמא

מגרש, רכב, יאכטה, סוני פלייסטיישן
מק"מ, אג"ח ממשלתי, פיקדון בנקאי
נדלן מניב, מניות דיבידנד
נדלן בארה"ב, אג"ח קונצרני
נדלן במזרח אירופה, אג"ח זבל

אז איך לחסוך?

להקטין את ההוצאות

להגדיל את ההכנסות

הכנסות

מקורות הכנסה

- שכר, קצבה, ריבית, דיבידנד, תמלוגים

הכנסה פירותית

- הכנסה שוטפת הנובעת מנכס

הכנסה הונית

- חד פעמית
- למשל: עזבון
- למשל: בעקבות עליית ערך – מכירת נכס במחיר גבוה ממחיר הקניה

סוגיות בנושא שכר

- ביטוח לאומי
- מס בריאות
- מס הכנסה
- הפרשות סוציאליות
- עלויות מעביד

1. ביטוח לאומי ומס בריאות

הרובד הראשון של הפנסיה

מהחלק שמעל 5,171 ₪ (ועד ההכנסה המרבית 41,830 ₪)		מהחלק שעד 5,171 ₪ (60% מהשכר הממוצע)		שתי מדרגות:
עובד	מעסיק	עובד	מעסיק	
7.00%	5.90%	0.40%	3.45%	דמי ביטוח לאומי
5.00%		3.10%		דמי ביטוח בריאות
12.00%		3.50%		סה"כ

ביטוח לאומי - דוגמא

שכר ברוטו 20,000 ₪

ביטוח לאומי

21	=	5,171	X	0.4%
1,038	=	14,829	X	7.0%
1,059				סה"כ

דמי בריאות

160	=	5,171	X	3.1%
741	=	14,829	X	5.0%
901				סה"כ
1,960		9.80%	סה"כ	

שכר ברוטו 10,000 ₪

ביטוח לאומי

21	=	5,171	X	0.4%
338	=	4,829	X	7.0%
339				סה"כ

דמי בריאות

160	=	5,171	X	3.1%
241	=	4,829	X	5.0%
402				סה"כ
741		7.41%	סה"כ	

צד המעסיק

- על המעסיק לא חל מס בריאות
- המעסיק משלם ביטוח לאומי בסכום של 3.45% עד 5.9% מהשכר

דוגמא

- משק בית מעסיק עוזרת ניקיון בשכר של 1,000 ₪ בחודש
- חייב בתשלום ביטוח לאומי בסכום של 34.50 ₪ בחודש

2. מס הכנסה

עקרון הפרוגרסיביות

- שיעור המס גדל עם הגידול בבסיס המס
- העשירים משלמים חלק גדול יותר מהכנסתם מאשר העניים

מס למדרגה	מדרגות המס	שיעור המס השולי
520	5,200	10%
515	8,880	14%
1,166	14,430	21%
2,205	21,780	30%
6,617	41,830	33%
459,922	1,000,000	48%

- מרבית עמלו של אדם בידו (שר האוצר, משה ניסים)

מס הכנסה – דוגמא

דוגמא – שכר ברוטו 10,000 ₪

מס למדרגה	החלק הממוסה	מדרגת המס	שיעור המס השולי
520	5,200	5,200	10%
515	3,680	8,880	14%
235	1,120	14,430	21%
1,270			סה"כ

● שיעור המס השולי

21%

● שיעור המס האפקטיבי

12.7%

מס הכנסה – דוגמא 2

דוגמא – שכר ברוטו 50,000 ₪

מס למדרגה	החלק הממוסה	מדרגות המס	שיעור המס השולי
520	5,200	5,200	10%
515	3,680	8,880	14%
1,166	5,550	14,430	21%
2,205	7,350	21,780	30%
6,617	20,050	41,830	33%
3,922	8,170	1,000,000	48%
14,944			סה"כ

● שיעור המס השולי 48%

● שיעור המס האפקטיבי 30%

נקודות זיכוי

- מוענקות לאזרחים לפי פרמטרים שונים
- בשנת 2012: שווי כל נקודה 215 ₪ בחודש (שהם 2,580 ₪ בשנה)
- גדל בהדרגה מ- 2,004 ₪ בשנת 2000 (כ-2% בשנה)
- הזיכוי ניתן כנגד חוב במס
- מי שאין לו חוב במס – הזיכוי הולך לאיבוד

מה זה מתמרץ?

פרמטרים המעניקים נקודות זיכוי

- תושב
- חייל משוחרר
- בוגר לימודים לתואר אקדמי
- עולה חדש
- אישה
- אישה עם ילדים
- משפחה חד-הורית
- משלם מזונות
- עבור בן זוג שאין לו הכנסות
- "פעוט" – משנת 2012

תיקון 170 – שנת 2012

- אישה עם ילדים מקבלת נקודה נוספת לכל ילד עד גיל 5
- אב עם ילדים מקבל נקודה או 2 לכל ילד עד גיל 4

גיל הילד	אבא עם "פעוט" אחד	אמא עם ילד אחד	"הורה אחד" שבחזקתו ילד אחד	הורה החי בנפרד שילד בחזקתו	הורה החי בנפרד ומשלם מזונות ויש לו "פעוט" שאינו בחזקתו
0	1	0.5	2.5	1.5	2
1	2	2	5	3	3
2	2	2	5	3	3
3	1	2	4	3	2
4	0	2	3	3	1
5	0	2	3	3	1
6 עד 17	0	1	2	2	1
18	0	0.5	1.5	1.5	1

סף המס

- גובה השכר ברוטו – שמתחתיו לא משלמים מס
- משתנה בין אדם לאדם בהתאם לנקודות הזיכוי שלו

דוגמא – שכר ברוטו של 8,800₪

- מס על פי מדרגות: 1,024

עבור גבר תושב

$$215 \times 2.25 = -483 \quad \text{מס: 541}$$

עבור אישה תושבת עם שני ילדים

$$215 \times 4.75 = -1,021 \quad \text{מס: 3}$$

3. חסכון ארוך טווח

"הפרשות סוציאליות"

- שם עממי למנגנון עידוד חסכון ארוך טווח
- המדינה מעודדת את הציבור לחסוך חלק ממשכורתו

ישנם 3 הטבות

1. פטור ממס הכנסה בהפקדה
2. פטור ממס על רווחי הון בצבירה
3. פטור ממס הכנסה במשיכה

מרכיבי החיסכון

- חסכון ארוך טווח לפרישה

- קרן פנסיה או

- ביטוח מנהלים או

- קופת גמל

- חסכון לטווח בינוני (6 שנים)

- קרן השתלמות

חסכון ארוך טווח

שכיר

- המעביד והעובד מפרישים סכומים עפ"י מה שמסוכם ביניהם
- הפרשה מרבית המותרת עפ"י פקודות מס הכנסה : 20.5%
- ההסדרים רווחים :

5%	5%	• העובד מפריש
5%	6%	• המעביד מפריש
8.33%	6%	• וע"ח פיצויי פיטורין עוד
18.33%	17.5%	• סה"כ

עצמאי

- רשאי להפריש עד 16% מהכנסתו

קרן השתלמות

אפיק החיסכון המשתלם בישראל

- במקור נועדה לשמש למימון השתלמויות מקצועיות
- כיום משמשת כאפיק חסכון כללי לטווח בינוני
- האפיק היחיד שלא לטווח ארוך שנותר פטור ממס
- הפרשות העובד עד 2.5% השכר והפרשת המעביד של עד 7.5%
- עד לתקרת שכר חודשי של 15,712 ₪
- ניתן להפריש מעבר לתקרה אך עליהם לא יחול הפטור
- לאחר 6 שנים ניתן למשוך את הסכומים כשהם פטורים ממס

4. עלויות מעביד

חובה	עד 5.9%	4.5%	• ביטוח לאומי
		5.0%	• קרן פנסיה
		7.5%	• קרן השתלמות
חובה		8.3%	• קרן פיצויים
	עד 2.5%	0.7%	• אכ"ע
	עד 30%	13%	• סה"כ

שאלה ?

- יוסי משתכר 10,000 ₪ ברוטו, ללא הפרשות סוציאליות
- יום אחד יוסי בר המזל נקרא אל הבוס
- הבוס מודיע לו שמעתה יקבל העלאה של 11% בשכר
- מעתה ירוויח יוסי 11,100 ₪
- יוסי מחליט להציע למעסיק הצעה חלופית:
- לוותר על העלאה בגובה 11%, ולקבל במקום זה הפרשות סוציאליות

האם זה כדאי ליוסי?

האם המעביד יסכים?

פתרון

ללא העלאה הוספת סוציאליות		העלאה 11% ללא סוציאליות		בסיס ללא סוציאליות		עובד שכיר 10,000 ₪
100.0%	10,000	100.0%	11,100	100.0%	10,000	שכר ברוטו
13.7%	1,373	17.2%	1,911	15.5%	1,547	סה"כ מיסים
						הפרשות
5.0%	500					הפרשה לקרן פנסיה
2.5%	250					הפרשה לק. השתלמות
78.8%	7,877	82.8%	9,189	84.5%	8,453	שכר נטו
						תמורה בספית
78.8%	7,877	82.8%	9,189	84.5%	8,453	שכר נטו
10.0%	1,000					פנסיה / ביטוח מנהלים
10.0%	1,000					קרן השתלמות
98.8%	9,877	82.8%	9,189	84.5%	8,453	סה"כ תמורה לעובד
16.8%	1,424	8.7%	736			שווי ההטבה לעובד
						עלות מעביד
4.6%	463	4.8%	528	4.6%	463	ביטוח לאומי מעביד
5.0%	500					הפרשה לפנסיה
7.5%	750					הפרשה לק. השתלמות
8.3%	833	8.3%	925	8.3%	833	הפרשה לפיצויים
125.5%	12,546	113.1%	12,553	113.0%	11,296	עלות מעביד
11.1%	1,250	11.1%	1,257			עלות ההטבה למעביד